

at gøre Indgrib i Borgernes Frihed, idet man hylde Statssocialismen, medens man slaar den egentlige Socialisme ned paa enhver Maade.

Hvis man nu, som den ærede første Taler sagde, lunde, om jeg saa maa sige, stille Klinten fra Hveden eller Bukken fra Jaarvæne og ramme de usunde Handler, medens man derimod, som han derefter sagde, ikke rørte ved de sunde og fornuftige Handler, — dem generede vi ikke, men hvor Misbruget kom frem, skulde vi slaa ned — hvis det var muligt at stille Klinten ud og tage den under særlig Behandling, vilde min Betænkelse naturligvis i høj Grad vinde hen, men det blev mig ikke klart af den ærede Talers Foredrag, hvad det egentlig var for en praktisk Maade, hvorpaa en saadan Udskillelse skulde kunne gennemføres. Man talte om forskellige Momenter, som han mente skulde karakterisere den usunde Handel, og dem skulde man fremhæve, saa riksere man ikke, at man kom til at ramme de sunde og fornuftige Handler. Blandt disse usunde Handler nævnedes Taleren den Stipulation, at Sælgeren forbeholder sig Ejendomsretten til Tingen. Der er ingen lunde noget usundt ved en saadan Handel, det er en ganske naturlig Ting, og det, som i de allerfleste Tilfælde overhovedet gør saadanne Handler mulige. En anden Sag er, at jeg ganske vist tror, at naar vi skulle lovgive om den Sag, vil det maasse være rigtig, at fremhæve dette Moment som udtrykkelig Betingelse, hvilket jo ikke er flet i § 1, og jeg skal derfor straks her fremsette, hvad jeg, naar jeg ser paa de enkelte Paragraffer, vil fremhæve som en Hovedindsigelse mod Loven, nemlig at dette Moment, som virkelig er det karakteristiske ved Afdragshandler, dette, at der er forbeholdt Ejendomsret, ikke er pointeret i § 1. Det fremhæves først i § 4 som noget, der kan komme til, og som skal stilles lige med den Omstændighed, at Sælgeren lader Handelen gaa tilbage. Men derved har § 1 faaet et Indhold, som efter min Mening gør den ganske umulig, — som allerede den første ærede Taler har gjort opmærksom paa. Jeg beder ærede Medlemmer bemærke, at i § 1 er der Tale om en Handel, hvor Genstanden overleveres til Køberen, og for hvilken der skal betales Afdrag. Saa staar der endvidere, at naar Sælgeren benytter sin Ret til at træde tilbage fra Handelen — det er nu ikke korrekt udtrykt, thi det er ikke sagt, at han har en saadan Ret; der maatte staa den Ret, han mulig maatte have betinget sig, men ubetinget har han ingen Ret til at lade Handelen gaa tilbage — naar Sæl-

geren altsaa benytter sin Ret til at træde tilbage fra Handelen paa Grund af Køberens Misligholdelse, kan Sælgeren sige, at det hele skal gaa tilbage, og saa siges det, at enhver af Parterne er pligtig til at tilbagegive det ham af den anden Part hvede. Men da der jo ikke her er forbeholdt nogen Ejendomsret for Sælgeren, har den Køber, der har købt paa Kredit mod afdragsvis Betaling af Købestimmen, lige fra Begyndelsen, endogsaa forinden der er betalt en eneste Rate, den fuldstændigste Frihed eller Ret ikke alene til at pantsætte, men til at sælge Tingen, det er et lovligt Salg. Men saa staar der jo i Paragraffen, at naar Sælgeren forlanger, at Handelen skal gaa tilbage, skal Køberen tilbagelevere Tingen. Hvorledes skal han bære sig ad med det, naar han har solgt den forlængst, hvad han har været fuldt berettiget til? Heri ligger en Fejl ved hele Konstruktionen; den er vel ikke saa vanskelig at rette, men man bliver nødt til i § 1 at fremhæve det Moment, som er det afgørende, nemlig at der er forbeholdt Ejendomsret.

Jeg kommer saa til § 2. Egensom begge de foregaaende ærede Talere ser jeg her et af de svageste Punkter i hele Lovforslaget og i hele dets Tanker, og det er det, at naar det, der staar i § 2 skal gælde, og naar Parterne ikke maa faa Lov til at stipulere, hvilke Regler der skal gælde i Tilfælde af Misligholdelse, naar Raterne ikke betales, saa skal det hele bero paa en Evaluering. Hvem der skal gøre det, staar der ikke — ja, der staar i Motiverne, at det enten kan være Dommeren eller Syss- og Skønsmand, Taksatorer; de skulle altsaa for det første bedømme, hvad Køberen skal give i Erstatning for Brugen og Benyttelsen af Tingen. "Allerede det er en meget vanskelig Ting. Man skal altsaa til at supponere, at en Ting egentlig har været overdraget i Deje, og nu skulle de sige: Hvad er nu et passende Bederlag for Brugen og Benyttelsen af den Ting i den og den Tid, i hvilken Køberen har besiddet den? Det maa Parterne ikke selv stipulere, de maa ikke selv have Lov til at sige, hvad der er en passende Deje i saadanne Forhold. Det skulle disse Taksatorer og eventuelt Retten afgøre; de skulle sige det bag efter, og saa skal endvidere Tingens Værdiforringelse vurderes, haade den, den har lidt ved uforfarlig Behandling i Køberens Besiddelse, og overhovedet den Værdiforringelse, som ligger i, at det var en ny Ting, den Gang den blev overleveret Køberen, medens Sælgeren nu faar den tilbage som en gammel Ting. Men mange Ting gaa jo i Løbet af meget kort Tid ned